

A Fővárosi Ítéltábla a Lovácsiné dr. Takács KatalinÜgyvédi Iroda (ügyintéző: Lovácsiné dr. Takács Katalinügyvéd; által képviselt II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, VIII. rendű és IX. rendű felpereseknek - az ifj. dr. Horváth Ferencáltal képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. május 9. napján kelt 36.P.20.097/2009/83. sorszámú ítélete ellen, a II-IX. rendű felperesek részéről 85., míg alperes részéről 86. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak felhívásra 320.000 (háromszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a további 640.000 (hatszáznegyvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

2007. március 24. napján idegenhibás közlekedési balesetben **ZZ**, valamint édesanyja, **ZZ**né olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életüket veszítették, míg a gépkocsiban utasként tartózkodó I., II., III. rendű felperesek személyi sérüléseket szenvedtek. A II-III. rendű felperesek édesapja volt **ZZ** és nagymamája **KK**. Az I. rendű felperes **ZZ** felesége volt, akivel együtt nevelték a balesetet megelőzően II-III. rendű felpereseket, akik **ZZ** korábbi házasságából született gyermekei. A IV-IX.

rendű felperesek **ZZ** testvérei és **KK** gyermekei.

A II-IX. rendű felperesek módosított keresetükben nem vagyoni kártérítés, míg a IV-IX. rendű felperesek vagyoni káruk megfizetésére kérték kötelezni az alperest gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján.

Az alperes nem vitatta a kártérítési felelősség és térítési kötelezettsége fennálltát, azonban az általa már megtérítetten felüli kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletben kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II-III. rendű felperesnek 4.000.000-4.000.000 forintot és 2007. március 24. napjától számított késedelmi kamatait, a IV. rendű felperesnek 1.482.000 forintot, ebből 1.320.000 forintnak 2007. március 24. napjától, 75.000 forintnak 2007. április 2. napjától, 87.000 forintnak 2007. július 3. napjától számított késedelmi kamatait, az V. és VIII. rendű felperesnek 820.000-820.000 forintot és annak 2007. március 24. napjától számított késedelmi kamatait, a VI., VII. és IX. rendű felpereseknek személyenként 320.000 forintot és 2007. március 24. napjától számított késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II-IX. rendű felpereseket, fizessenek meg az alperesnek bruttó 500.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest 234.000 forint kereseti illeték, 135.000 állam által előlegezett szakértői díj megfizetésére, míg megállapította, hogy a fennmaradó 666.000 forint kereseti illetéket és 384.584 forint állam által előlegezett szakértői díjat az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a bíróság a Ptk. 346. § (1) bekezdésén keresztül a Ptk. 339. § (1) bekezdését alkalmazta, a 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet alapján állapítva meg az alperes helytállási kötelezettségét, míg az egyes kárigényeket a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés alapján bírálta el. A IV-IX. rendű felperesek vagyoni kárain túlmenően a II-IX. rendű felperesek nem vagyoni kára vonatkozásában felhívta a Ptk. 75. § (1), 76. §-át. Tényként állapította meg, hogy II. és III. rendű felperesek a baleset során megsérültek; a II. rendű felperes a baleset idején 15, a III. rendű felperes 14 éves volt; sérüléseik maradványállapot nélkül gyógyultak és nem volt feltárható náluk maradandó fogyatékossgot eredményező maradványállapot. A II. rendű felperesnél elfogadta az orvosszakértői véleményt, és azzal egyező megállapítást tett azzal, hogy a II. rendű felperes a baleseti élményt nem élte át. A III. rendű felperes vonatkozásában a szakvéleménnyel egyező megállapítást tett. Figyelembe vette a II-III. rendű felpereseknél az elsőfokú bíróság, hogy a balesetben elhunyt édesapjuk és az ő második felesége gondozásában, nevelésében álltak a balesetkor, jó családi körülmények között. A baleset után a korábbi jó viszony az I. rendű felperessel megromlott, és ezért édesanyjuk nevelésébe, gondozásába kerültek, így a balesetet követően életvitelük tartósan, hátrányosan változott meg, sérült az egészséghez, testi épséghez fűződő joguk és családi kapcsolatok fennálló rendjéhez fűződő joguk is. Ezt igen jelentősnek ítélte, hiszen a balesetben édesapjukat, apai nagymamájukat egyszerre veszítették el, és így már apai nagyszülőjük nincs is. Mindezeket értékelve a kárkori ár- és értékviszonyok, valamint a bírói gyakorlat alapján a II-III. rendű felperesek nem vagyoni kárigényét 4.000.000 forintban elfogadta és annak megfizetésére kötelezte

az alperest. Megállapította, hogy a IV-IX. rendű felperesek külön háztartásban élő, nagykorú, családos, önálló életvitelt élő emberek, akik a néhai ZZ testvérei és néhai VIIZZné gyermekei. A meghallgatott tanúk vallomása, az orvosszakértői vélemény alapján megállapította azt is az elsőfokú bíróság, hogy az V. és VIII. rendű felperes esetében a hozzátartozók elvesztése miatt kóros gyászreakció alakult ki, kedélybetegség jelentkezett; az V. rendű felperes 2005 őszétől ideg-gondozói kezelés alatt is állt, a balesetet követően fél évig táppénzen volt, majd munkahelyén felmondott, mert ahol dolgozott a balesetben elhunyt öccsét is ismerték, és ott nem tudta a munkát tovább folytatni. Ezért a IV. rendű felperes javára 1.300.000 forint, míg az V. és VIII. rendű felperesek javára személyenként 800.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg. A VI., VII., IX. rendű felpereseknél az orvosszakértői vélemény szokványos jellegű és mértékű lezajlott gyászreakciót rögzített, további többlethátrányt nem állapított meg azon túlmenően, hogy a balesetben két igen közeli hozzátartozójuk elvesztése miatt sérült a korábban rendezett családi kapcsolathoz fűződő joguk. Így a nem vagyoni kárpótlás jogalapját megállapította, a VI., VII., és IX. rendű felperesek javára mérlegeléssel fejenként 300.000 forintot határozott meg. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolása szerint az alperes által már kifizetett kártérítési összeget figyelembe vette, emiatt az ítéletben az ezt meghaladóan előterjesztett kereseti követelést bírálta el és marasztalta az ítéletben meghatározottak szerint az alperest a további nem vagyoni kártérítés fizetésében. A kamatfizetési kötelezettségről a Ptk. 360. § (1) bekezdése, 301. § (1) bekezdése szerint határozott. Rámutatott arra, hogy a felperesek eredetileg előterjesztett kereseti kérelme kiemelten eltúlzott volt, de még a leszállított keresetükben is jelentősen eltúlzott igényeket terjesztettek elő, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott a perköltség viseléséről.

Az első fokú ítélet ellen a II-IX. rendű felperes és az alperes nyújtott be fellebbezést.

A II-IX. rendű felperesek a fellebbezésükben az első fokú ítéletnek a nem vagyoni kártérítés körében történő megváltoztatását, az alperes marasztalását a 2013. január 25. napján kelt pontosított kereseti kérelmüknek megfelelően kérték. Kiemelték, hogy rendkívül súlyos tragédiát éltek át. A gyermekek (II-III. rendű felperesek) azonos alkalommal szenvedtek súlyos sérüléseket, veszítették el édesapjukat, nagymamájukat, mely helyzetüket súlyosbította, hogy az édesapjuk gondozásában voltak, és a nevelésüket biztosító szülőjüket veszítették el a balesetben. A IV-IX. rendű felperesek pedig édesanyjukat és testvérüket veszítették el egy időben. Kereseti kérelmük jogalapjaként hivatkoztak a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontjára, továbbá a 34/1992. (VI. 1.) AB határozat indokolásában és több eseti döntésben foglaltakra. Önmagában azt a körülményt, hogy felperesek pszichés egészségkárosodást nem szenvedtek a tragédia miatt, nem tartották csekély összegű kárpótlás megállapítására alkalmasnak. Utaltak az 1993. évi XXXI. törvény 8. cikkelyében foglaltakra, a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.238/2007/5. számú döntésében kifejtettekre, arra, hogy a jogellenesség alapja a teljes családban éléshez fűződő személyiségi jog megsértése. Így kiemelték, hogy a perbeli káresemény kapcsán valamennyi hozzátartozó vonatkozásában e jog duplán sérült.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen a II. és III. rendű felpereseknek fizetendő nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének 2.000.000-2.000.000 forintra leszállítását kérte, másodlagosan a nem vagyoni kártérítési összegek helybenhagyása esetén a kamatfizetésre történő kötelezésének mellőzését indítványozta. Álláspontja szerint a II-III. rendű felperesek vonatkozásában a nem vagyoni hátrányok súlyához, a balesetkori ár- és értékviszonyokhoz és a kialakult bírói gyakorlathoz képest eltúlzott mértéket állapított meg az elsőfokú bíróság. Nem vitatta, hogy a balesetben személyiségi joguk sérült, azonban a 2007. évben bekövetkezett baleset következményeként a felpereseket ért hátrányok vonatkozásában, a már teljesített kifizetést is figyelembe véve, a megítélt további 4.000.000-4.000.000 forint és késedelmi kamata túlzottnak, a bekövetkezett személyiségi jogsérelem súlyával arányban, és a balesetkori ár- és értékviszonyokkal, a kialakult bírói gyakorlattal összhangban nem állónak tartotta. Utalt a szakértői megállapításokra, a már kifizetett összegekre. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta, mert a IV-IX. rendű felpereseknél bekövetkezett hátrányok értékelése során az elsőfokú bíróság minden tekintetben helytálló és megalapozott döntést hozott.

A fellebbezések az alábbiak szerint nem alaposak.

Fellebbezéssel kizárólag a II, III., IV., V., VI., VII., VIII., IX. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye körében hozott első fokú ítéleti rendelkezés volt támadott, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 228. § (4) bekezdés alapján kizárólag a nem vagyoni kártérítés tekintetében, a fellebbezési kérelmekhez kötötten bírálta felül az első fokú ítélet megalapozottságát.

A II-III. rendű felperesek saját jogú, továbbá hozzátartozói nem vagyoni kárigényt, míg a IV-IX. rendű felperesek hozzátartozói nem vagyoni kárigényt érvényesítettek.

Az elsőfokú bíróság az egyes nem vagyoni kárigények körében a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást, annak alapján a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, mely döntése során a figyelembe veendő tényeket, körülményeket is helytállóan hívta fel és mérlegelte, amivel a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki a Fővárosi Ítéltábla.

A baleset időpontjában kiskorú II-III. rendű felperesek a per tárgyát képező balesetben különböző sérüléseket szenvedtek el, amelyekből maradandó fogyatékoság, illetve maradványtünet nem maradt fenn. Önmagában a sérülések ténye, azok gyógytartama azonban már megalapítja a saját jogú nem vagyoni kárigényüket. Ezen túlmenően a II-III. rendű felperesek a per tárgyát képező balesetben elvesztették nagymamájukat, valamint az édesapjukat. Az édesapa elvesztése nem csupán az egyik szülő elvesztését jelentette, hanem a gondozásukat ellátó édesapa elvesztését is. A II-III. rendű felperes - a szülők válását követően - a néhai édesapjuknál kerültek elhelyezésre, és a balesetet követően az édesapa elvesztése a családi helyzetükben is állapotváltozást

eredményezett, hiszen az édesanyánál kerültek elhelyezésre, tehát az addig megszokott környezetükből kiszakításra és egy új élethelyzetbe kerültek, így a mindennapi életvitelük többszörösen átalakult.

A rendelkezésre álló adatok alapján tényként megállapítható volt, hogy a nagy család összetartó ereje a balesetben elhunyt nagymama volt.

A II-III. rendű felpereseknél a fentieket is hangsúlyozottan értékelve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által mérlegelt körülményekre is figyelemmel mindezen hátrányok kompenzálására az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés felemelésére és leszállítására sem látott kellő alapot. Ugyancsak nem látott lehetőséget a késedelmi kamat mellőzésére, figyelemmel arra, hogy a balesetkori ár- és értékviszonyokkal arányban állt az elsőfokú bíróság által megállapított kárpótlás mértéke.

A IV-IX. rendű felperesek a baleset időpontjában már nagykorú, külön, önálló családban, külön háztartásban élő személyek voltak. A testvérük és az édesanyjuk perbeli balesetben történt elvesztése így olyan hozzátartozói nem vagyoni kárigény, amely tekintetében az ítélkezési gyakorlat nagyon mértéktartó. A IV-V. és VIII. rendű felperes esetében az elsőfokú bíróság helyállóan mérlegelte a pszichés károsodást, és így erre tekintettel megalapozottan a nagyobb mértékű nem vagyoni hátrányra figyelemmel, magasabb összegű nem vagyoni kártérítést állapított meg. Nem vitásan a IV-IX. rendű felperesek egy balesetben két hozzátartozójukat is elvesztették, azonban az nem hagyható figyelmen kívül, hogy bár szoros családi kötelék volt közöttük, azonban életkorukra és önálló családi életükre is figyelemmel ez a kapocs már nem tekinthető ugyanolyannak, mint akik egy háztartásban, gazdasági közösségben élnek. Mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság a IV-IX. rendű felperesek esetében is helyállóan mérlegelte az elszenvedett hátrányokat, és a balesetkori ár- értékviszonyok alapján azzal arányos nem vagyoni kárpótlást ítelt meg. Ezért az elsőfokú bíróság által megállapított összeg felemelésére a IV-IX. rendű felperesek esetében kellő indokot nem látott a másodfokú bíróság.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében, a 254. § (3) bekezdésre is figyelemmel, indokai alapján helybenhagyta.

Mind a II-IX. rendű felperesek, mind az alperes fellebbezése eredménytelen volt, így a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján a közel hasonló nagyságrendű pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel akként határozott a másodfokú bíróság, hogy a peres felek fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

A II-IX. rendű felperesek teljes személyes költségmentességben részesültek. A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volt, így az erre tekintettel le nem rótt fellebbezési illetékekről a másodfokú bíróság az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdés és 14. § szerint rendelkezett.

Budapest, 2014. június 5.

. Németh László s.k.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó s.k.. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: